

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ
МИНИСТРЛІГІ
«ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ
ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ»
РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ**

**ПЕДАГОГ-ХОРЕОГРАФТАРҒА АРНАЛҒАН
БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУҒА АРНАЛҒАН
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ЖОБАСЫ**

**«ДУЭТТИ-КЛАССИКАЛЫҚ БИДІ ОҚЫТУДЫҢ
ТЕОРИЯСЫ МЕН ӘДІСТЕМЕСІ»**

Құрастырушы:

Сушков Д. В.

Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген қайраткері,
қауымдастырылған профессор,
«Балетмейстерлік өнер» кафедрасының профессоры,
«Хореография» факультеті,
Темірбек Жүргенов атындағы
Қазақ ұлттық өнер академиясы

Алматы, 2026 жыл

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. «Дуэтті-классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі» білім беру бағдарламасы педагог-хореографтарға, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының дуэтті-классикалық би оқытушыларына арналған.

2. Бағдарлама дуэтті-классикалық би педагогикасы саласындағы педагог-хореографтардың кәсіби дағдылары мен құзыреттерін қалыптастыруға бағытталған:

– білім алушылардың орындаушылық шеберлігін арттыруға ықпал ететін дуэтті-классикалық би сабақтарындағы оқу үдерісін жоғары кәсіби деңгейде ұйымдастыру дағдыларын қалыптастыру;

– дуэтті-классикалық би сабақтарын логикалық және әдістемелік тұрғыдан дұрыс құруға қажетті теориялық білімдер мен практикалық дағдыларды қалыптастыру;

– білім алушылардың партерлік және әуедегі қолдау тәсілдерін орындау кезінде жіберетін техникалық қателерін анықтау және түзету дағдыларын қалыптастыру.

2. Осы бағдарламаны меңгеру нәтижесінде алынған білімдер мен дағдыларды кәсіби педагогикалық қызметте және хореографиялық өнердің әртүрлі бағыттарында классикалық би; халықтық-сахналық (характерлік) би; заманауи хореография; спорттық-бал биі; басқа да бағыттар.

2. ГЛОССАРИЙ

Adagio (итал.) – баяу, сабырлы қарқында орындалатын қозғалыс. Классикалық балетте *Adagio – Pas de deux, Grand pas* сияқты классикалық бидің циклдік формаларындағы лирикалық-романтикалық сипаттағы бөлімдердің бірі. Ол баяу қарқында орындалады немесе спектакльдің дербес драматургиялық бөлігі ретінде қойылады. *Adagio*-дуэт басты кейіпкерлердің бейнесін, олардың ішкі сезімдері мен спектакльдің мазмұнын ашуға қызмет етеді. Сонымен қатар ол жеке концерттік нөмір немесе хореографиялық миниатюра ретінде орындалуы мүмкін.

Әуедегі қолдау – дуэтті-классикалық бидің әуеде орындалатын элементтері. Бұл кезде серіктес қыз әртүрлі биіктік деңгейлеріне көтеріледі. Қолдау тәсілдері: екі қолмен белден ұстау, екі қолмен екі қолдан ұстау, бір қолмен бір қолдан ұстау, бір қолмен белден ұстау және аралас тәсілдер.

Серіздік – серіктес пен серіктес қыздың бір-біріне қарама-қарсы тұрып, алақан арқылы бір қолмен ұстасқан қалпы. Бұл қалып классикалық бидің үлкен позаларында (*arabesque, attitude croisée, attitude effacée*) және әртүрлі қозғалыстарды орындау кезінде қолданылады.

Айналу – дуэтті-классикалық бидегі партерлік қолдау бөліміндегі қозғалыс әрекеті. Серіктес серіктес қызды белінен немесе қолынан ұстап тұрады, ал серіктес қыз екі аяқта немесе бір аяқта өз осінің бойымен *en dehors* және *en*

dedans бағыттарында айналады. Айналымдарға *battement soutenu*, *flic-flac*, *pirouette* және классикалық бидің барлық үлкен позаларынан орындалатын *tour* түрлері жатады.

Топтық қолдау – екі, үш немесе одан да көп орындаушылар орындайтын партерлік немесе әуедегі қолдау. Ол статикалық қалыпта, қозғалыста немесе сахналық кеңістікте жылжу барысында орындалуы мүмкін.

Аяқтап бұру – серіктестің серіктес қыздың қозғалысты немесе айналымды аяқтауына көмектесетін әрекеті. Бұл белден немесе қолдардан бағыт беру арқылы жүзеге асырылады.

Дуэтті-классикалық би – кәсіби хореографиялық оқу орындарының арнайы цикліндегі пән. Ол жоғары курстарда оқытылады және білім алушыларға классикалық балеттегі қолдау өнері саласындағы кәсіби орындаушылық дағдылар мен құзыреттерді меңгеруге мүмкіндік береді.

Дуэттік би – биші мен биші қыздың жұппен орындайтын биі. Ол спектакльдің құрамдас бөлігі болуы немесе дербес хореографиялық композиция ретінде орындалуы мүмкін.

Күштік көтеру (Жим) – серіктестің серіктес қызды әуедегі қолдау кезінде өзінің физикалық күшінің көмегімен жоғары көтеріп, екі немесе бір созылған қолында ұстап тұру әрекеті.

Құлып – әртүрлі партерлік қолдау тәсілдерін орындау кезінде серіктестер қолдарының арнайы байланысу қалпы.

Инерциялық көтеру – серіктестің қозғалыс күшін және серіктес қыздың сермеу, секіру немесе айналу кезінде алған инерциясын пайдалану арқылы орындалатын әуедегі көтеру тәсілі.

Алақаннан алақанға – әртүрлі партерлік қолдау тәсілдерін орындау кезінде серіктестердің алақандарының түйісу қалпы.

Қарлығаш – әртүрлі биіктік деңгейлерінде, әртүрлі қолдау тәсілдерімен және түрлі бастапқы қалыптардан орындалатын дуэтті-классикалық бидегі әуедегі қолдау.

Қайықша – серіктестің қолдарының ерекше қалпы. Әуедегі қолдау кезінде серіктес қыз оның екі қолында еденге бетімен немесе арқасымен қараған көлденең қалыпта орналасады.

Молдас – дуэтті-классикалық бидегі әуедегі қолдау бөліміндегі көтеру түрі. Серіктес қыз серіктестің жоғары созылған екі қолында отырған қалыпта көтеріледі.

Ось – серіктес қыздың тірек аяғындағы тұрақты тепе-теңдік қалпын білдіретін ұғым. Бұл қалып әртүрлі партерлік қолдау тәсілдерін орындау кезінде сақталады.

Тарту (Оттяжка) – серіктестің серіктес қыздың ауырлық орталығын оның осінен әдейі шығарып, оны әртүрлі позалар мен қалыптарда ұстап тұру әрекеті. Бұл әрекет серіктестің физикалық күші немесе қарсы салмақ қағидасы арқылы жүзеге асырылады.

Құлау қалпы – партерлік қолдау бөліміндегі тәсіл. Серіктес серіктес қыздың ауырлық орталығын оның осінен шығарып, оны классикалық бидің әртүрлі позаларында ұстап тұрады.

Серіктестік техника – дуэтті-классикалық бидегі партерлік және әуедегі қолдау тәсілдерін орындауға қажетті теориялық білімдер мен практикалық дағдылардың жиынтығы.

Пластикалық әзірлеу – балетмейстерлердің, хореографтардың, педагогтердің және орындаушылардың шығармашылық-зертханалық жұмысы. Оның барысында жаңа партерлік және әуедегі қолдау тәсілдері әзірленеді және жетілдіріледі.

Қолдау – дуэтті-классикалық бидің элементі. Оны орындау барысында серіктес серіктес қызға қозғалысты орындауға көмектеседі, оның тепе-теңдігін сақтайды немесе әртүрлі биіктік деңгейлеріне көтереді.

Партерлік қолдау – дуэтті-классикалық бидің еденде орындалатын элементтері. Бұл кезде серіктес серіктес қызды әртүрлі тәсілдермен қолдайды: екі қолмен белден, екі қолмен екі қолдан, бір қолмен бір қолдан, бір қолмен белден немесе аралас тәсілдер арқылы.

Бұрылыс – серіктестің серіктес қызды дәл өз осінің бойымен бұру әрекеті. Бұл кезде серіктес қыздың тұрақты қалпы сақталады.

Қолдау – жұптық бидің элементі. Оның барысында серіктестердің бірі екіншісіне әртүрлі қозғалыстарды орындауға көмектеседі. Қолдаулар партерлік және әуедегі болып бөлінеді. Олар хореографиялық туындыларда авторлық ойды, кейіпкерлердің ішкі әлемін және олардың өзара қарым-қатынасын тереңірек ашуға мүмкіндік береді.

Импульс беру (Посыл) – серіктестің қолдары арқылы серіктес қыздың келесі қозғалысының бағытын анықтауға арналған мақсатты физикалық әсері. Импульс беру бір қалыптан екінші қалыпқа ауысу кезінде, қозғалыстар арасындағы өтулерде, сахналық кеңістікте жылжу алдында, сондай-ақ әртүрлі бұрылыстар мен айналымдар алдында қолданылады.

Жылжу (Проезд) – дуэтті-классикалық бидің партерлік бөліміндегі қолдау элементі. Бұл кезде серіктес серіктес қызды құлау қалыптарында екі немесе бір аяқ арқылы еден бойымен сырғаната жылжытады.

Балық тәрізді (Рыбка) – дуэтті-классикалық бидегі әуедегі қолдау бөліміндегі көтеру тәсілі.

а) серіктес қызды серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру. Бұл кезде серіктес қызды екі қолымен ұстап тұрады: бір қолымен жамбас тұсынан, екінші қолымен санның жоғарғы бөлігінен ұстайды;

ә) екі қолмен екі қолдан ұстап көтеру;

б) бір қолмен бел тұсынан құшақтап көтеру.

Орындық тәрізді (Стульчик) – серіктес қыздың дуэтті-классикалық бидің әуедегі қолдау бөлімінде серіктестің жоғары созылған бір қолында отырған қалпы.

Қарқынды көтеру (Темповой подъём) – серіктес қыздың күшті серпілуі немесе жүгіріп келуі нәтижесінде орындалатын әуедегі көтеру тәсілі. Серіктес оны қажетті сәтте қағып алып көтереді.

Tour lent («обводка») – дуэтті-классикалық бидің партерлік бөліміндегі серіктес қызды қолдау элементі. Бұл айналым қозғалыстары тобына жатады. Tour lent орындау кезінде балерина арнайы серпін жасамайды және тек серіктестің көмегімен айналады. Серіктес әртүрлі қолдау тәсілдерін пайдалана отырып, серіктес қызды классикалық бидің барлық үлкен позаларында оның осі бойымен en dehors және en dedans бағыттарында айналдырады.

Итеру арқылы көтеру (Подъём толчком) – классикалық бидің әртүрлі позаларынан орындалатын әуедегі көтеру тәсілі. Ол серіктестің demi-plié қалпынан аяқтарын күшпен жазуы және қолдарын жоғары бағытта созуы арқылы жүзеге асырылады.

Форс – серіктес қыздың әртүрлі бұрылыстары мен айналымдарын орындауға арналған физикалық әсер. Ол екі қолмен белден, екі қолмен екі қолдан немесе бір қолмен бір қолдан ұстап қолдау көрсету арқылы жүзеге асырылады.

3. БАҒДАРЛАМАНЫҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫ

Мамандарға арналған біліктілікті арттыру бағдарламасы 6 модульден тұрады.

1-Модуль. Екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы	екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау ұғымы;
	оқытудың бірінші жылы бағдарламасы бойынша екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	оқытудың екінші жылы бағдарламасы бойынша екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдері негізінде әзірленген оқу мысалдарын құрастыру әдістемесі.
2-Модуль. Екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы	екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдау ұғымы;
	оқытудың бірінші жылы бағдарламасы бойынша екі қолмен

	екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	оқытудың екінші жылы бағдарламасы бойынша екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдері негізінде әзірленген оқу мысалдарын құрастыру әдістемесі.
3-Модуль. Бір қолмен бір қолдан ұстап, бір қолдың білегімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы	бір қолмен бір қолдан ұстап, бір қолдың білегімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау ұғымы;
	оқытудың бірінші жылы бағдарламасы бойынша аталған қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	оқытудың екінші жылы бағдарламасы бойынша аталған қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	осы тәсілдер негізінде әзірленген оқу мысалдарын құрастыру әдістемесі.
4-Модуль. Кіші, орта және үлкен Allegro орындау кезінде екі қолмен белден, екі қолдан және бір қолдан ұстап орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы	кіші, орта және үлкен Allegro орындау кезіндегі әуедегі қолдау ұғымы;
	кіші және орта Allegro орындау кезіндегі әуедегі қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	үлкен Allegro орындау кезіндегі әуедегі қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	осы тәсілдер негізінде әзірленген оқу мысалдарын құрастыру әдістемесі.
5-Модуль. Серіктес қызды серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау	серіктес қызды серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру кезіндегі әуедегі қолдау ұғымы;

тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы	аталған әуедегі қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	осы тәсілдер негізінде әзірленген оқу мысалдарын құрастыру әдістемесі.
6-Модуль. Серіктес қызды серіктестің жоғары созылған екі және бір қолына көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы	серіктес қызды серіктестің жоғары созылған екі және бір қолына көтеру кезіндегі әуедегі қолдау ұғымы;
	аталған әуедегі қолдау тәсілдерінің орындау техникасы;
	осы тәсілдер негізінде әзірленген оқу мысалдарын құрастыру әдістемесі.

4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕРІ

Бағдарламаның мақсаты - «Дуэтті-классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі» біліктілікті арттыру бағдарламасының мақсаты – кәсіби хореографиялық білім беру жүйесінде дуэтті-классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі бойынша білімдер жүйесін қалыптастыру және жетілдіру.

Бағдарламаның міндеттері:

1. Дуэтті-классикалық би педагогикасының өзекті мәселелері мен даму үрдістері туралы білімдерді меңгеру.
2. Дуэтті-классикалық биді оқыту әдістемесі саласындағы теориялық білімдер мен практикалық дағдыларды игеру.
3. Партерлік және әуедегі қолдау тәсілдерін оқытудың заманауи әдістерін меңгеру.
4. Дуэтті-классикалық би бойынша оқу мысалдарын өз бетінше әзірлеуге қажетті кәсіби құзыреттерді қалыптастыру.

Күтілетін нәтижелер:

Бағдарламаны меңгеру нәтижесінде тыңдаушылар:

- дуэтті-классикалық би сабақтарын ұйымдастыру мен өткізудің заманауи әдістері мен тәсілдерін меңгереді;
- партерлік және әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі бойынша теориялық білімдерін кеңейтеді;
- партерлік және әуедегі қолдау тәсілдерін орындаудың практикалық дағдыларын жетілдіреді;

- білім алушылардың техникалық қателерін анықтау және түзету тәсілдерін меңгереді;
- дуэтті-классикалық би бойынша оқу мысалдарын өз бетінше құрастыруға қажетті кәсіби құзыреттерді игереді;
- кәсіби педагогикалық қызметте қолдануға болатын жаңа әдістемелік шешімдерді пайдалана алады.

5. БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ

Біліктілікті арттыру бағдарламасының жалпы көлемі – 72 академиялық сағат.

Бағдарлама келесі модульдерден тұрады:

1-Модуль: Екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы.

2-Модуль: Екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы.

3-Модуль: Бір қолмен бір қолдан ұстап, бір қолдың білегімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы.

4-Модуль: Кіші, орта және үлкен Allegro орындау кезінде екі қолмен белден, екі қолдан және бір қолдан ұстап орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы.

5-Модуль: Серіктес қызды серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы.

6-Модуль: Серіктес қызды серіктестің жоғары созылған екі және бір қолына көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы.

Әр модуль теориялық дайындықты, практикалық жұмысты және қорытынды жобаны қамтиды.

6. ОҚУ ҮДЕРІСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

«Дуэтті-классикалық биді оқытудың теориясы мен әдістемесі» біліктілікті арттыру бағдарламасына педагог-хореографтар, хореографиялық пәндердің оқытушылары, балетмейстерлер және кәсіби хореографиялық білім беру ұйымдарының мамандары қатыса алады.

Оқыту келесі форматтарда жүзеге асырылады: күндізгі оқыту; қашықтықтан оқыту (ZOOM платформасы арқылы).

Бағдарламаны іске асыру барысында келесі оқыту нысандары пайдаланылады:

- Дәрістер дуэтті-классикалық биді оқытудың теориялық мәселелерін, кәсіби педагогикалық тәжірибені және заманауи әдістемелік тәсілдерді қарастыруға бағытталған.

- Практикалық сабақтар барысында тыңдаушылар партерлік және әуедегі қолдау тәсілдерін орындау техникасын меңгереді және жетілдіреді.

- Топтық жұмыс орындаушылық тәжірибені талдауға, оқу мысалдарын қарастыруға және кәсіби пікір алмасуға бағытталған.

- Жеке жұмыс барысында тыңдаушылар оқу материалдарын өз бетінше талдайды, кәсіби мәселелер бойынша тапсырмалар орындайды және қорытынды жоба дайындайды.

Оқу мерзімі бағдарламаның жалпы көлемі – 72 академиялық сағат.

Білім нәтижелерін бақылау

Тыңдаушылардың білімдері мен дағдылары келесі бағыттар бойынша бағаланады:

– дуэтті-классикалық бидегі партерлік және әуедегі қолдау тәсілдерінің теориясын білу;

– партерлік және әуедегі қолдау тәсілдерін орындаудың практикалық дағдыларын меңгеру;

– оқу мысалдарын өз бетінше әзірлеу қабілеті;

– кәсіби педагогикалық міндеттерді шешу дағдылары.

7. БАҒДАРЛАМАНЫҢ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТІЛУІ

1-Модуль. Екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы

Сағат саны: 12 сағат

Мақсаты: Екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі мен орындау техникасының негізгі қағидаларын меңгеру.

Міндеттері:

– екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің теориялық негіздерін меңгеру;

– орындау техникасын практикалық тұрғыдан талдау;

– оқу мысалдарын құрастыру әдістемесін игеру.

Күтілетін нәтижелер:

– теориялық білімдерді қалыптастыру және жетілдіру;

– практикалық орындау дағдыларын дамыту;

– оқу мысалдарын өз бетінше әзірлеу дағдыларын қалыптастыру.

2-Модуль. Екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы

Сағат саны: 12 сағат

Мақсаты: Екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесін меңгеру.

Міндеттері

– теориялық білімдерді қалыптастыру;

– орындау техникасын жетілдіру;

– оқу мысалдарын әзірлеу әдістемесін меңгеру.

Күтілетін нәтижелер

- кәсіби құзыреттерді дамыту;
- практикалық дағдыларды жетілдіру;
- оқу материалдарын өз бетінше әзірлеу қабілетін қалыптастыру.

3-Модуль: Бір қолмен бір қолдан ұстап, бір қолдың білегімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы

Сағат саны: 12 сағат

Мақсаты: Бір қолмен бір қолдан ұстап, бір қолдың білегімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі мен орындау техникасының қағидаларын меңгеру.

Міндеттері:

- аталған партерлік қолдау тәсілдерінің теориялық негіздерін меңгеру;
- орындау техникасын практикалық тұрғыдан талдау;
- оқу мысалдарын құрастыру әдістемесін игеру.

Күтілетін нәтижелер

- теориялық білімдерді қалыптастыру және жетілдіру;
- практикалық орындау дағдыларын дамыту;
- оқу мысалдарын өз бетінше әзірлеу қабілетін қалыптастыру.

4-Модуль: Кіші, орта және үлкен Allegro орындау кезінде екі қолмен белден, екі қолдан және бір қолдан ұстап орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы

Сағат саны: 12 сағат

Мақсаты: Кіші, орта және үлкен Allegro орындау кезінде қолданылатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесін меңгеру.

Міндеттері:

- әуедегі қолдау тәсілдерінің теориялық негіздерін меңгеру;
- орындау техникасын практикалық тұрғыдан жетілдіру;
- оқу мысалдарын әзірлеу әдістемесін игеру.

Күтілетін нәтижелер

- кәсіби теориялық дайындықты жетілдіру;
- әуедегі қолдау тәсілдерін орындаудың практикалық дағдыларын дамыту;
- оқу материалдарын өз бетінше әзірлеу қабілетін қалыптастыру.

5-Модуль. Серіктес қызды серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы

Сағат саны: 12 сағат

Мақсаты: Серіктес қызды серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесін меңгеру.

Міндеттері:

- теориялық білімдерді меңгеру;
- орындау техникасын талдау және жетілдіру;
- оқу мысалдарын құрастыру әдістемесін игеру.

Күтілетін нәтижелер

- теориялық білімдерді жетілдіру;

- практикалық орындау дағдыларын қалыптастыру;
- оқу материалдарын әзірлеу қабілетін дамыту.

6-Модуль. Серіктес қызды серіктестің жоғары созылған екі және бір қолына көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы

Сағат саны: 12 сағат

Мақсаты. Серіктес қызды серіктестің жоғары созылған екі және бір қолына көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесін меңгеру.

Міндеттері:

- теориялық дайындықты жетілдіру;
- орындау техникасын практикалық тұрғыдан талдау;
- оқу мысалдарын әзірлеу әдістемесін меңгеру.

Күтілетін нәтижелер

- кәсіби құзыреттерді дамыту;
- әуедегі қолдау тәсілдерін орындаудың практикалық дағдыларын жетілдіру;
- оқу материалдарын өз бетінше әзірлеу қабілетін қалыптастыру.

Бағдарламаны сапалы іске асыру үшін келесі оқу-әдістемелік құралдар мен материалдар пайдаланылады:

1. Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру бағдарламасы: мамандардың кәсіби деңгейін көтеруге арналған арнайы курстар, семинарлар және тренингтер.

2. Оқу материалдары:

- оқулықтар, әдістемелік құралдар, әдістемелік ұсынымдар;
- презентациялар;
- бейнесабақтар;
- әдістемелік нұсқаулар және қосымша материалдар.

3. Практикалық және өзіндік жұмыстар:

- қатысушыларға арналған өзіндік жұмыс тапсырмалары;
- оқу нәтижелерін тексеруге арналған практикалық тапсырмалар.

4. Интернет-ресурстар:

- бағдарлама мазмұнын тереңдетуге арналған онлайн-платформалар;
- электрондық кітаптар, оқу құралдары және басқа да цифрлық ресурстар.

ОҚУ-ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАР

	Сабақтың тақырыбы	Ле кция	Пр актикал ық	Қо рытын ды жоба	Ж алпы
	1-Модуль. Екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы	4	4	4	12
1	Екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау ұғымы – 3 сағат	1	1	1	3
2	Оқытудың бірінші жылы бағдарламасы бойынша екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің орындау техникасы	1	1	1	3
3	Оқытудың екінші жылы бағдарламасы бойынша екі қолмен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің орындау техникасы	1	1	1	3
4	Белден екі қолмен ұстау арқылы орындалатын партерлік қолдау тәсілдеріне негізделген оқу тапсырмаларын құрастыру әдістемесі.	1	1	1	3
	2-Модуль. Екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы	4	4	4	12
1	Екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдау ұғымы.	1	1	1	3

2	Оқытудың бірінші жыл бағдарламасы бойынша екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерін орындау техникасы.	1	1	1	3
3	Екінші оқу жылының бағдарламасына сәйкес екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің орындалу техникасы.	1	1	1	3
4	Екі қолмен екі қолдан ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдері негізінде әзірленген оқу жаттығуларын құрастыру әдістемесі.	1	1	1	3
	3-Модуль. Бір қолмен бір қолдан ұстап, бір қолдың білегімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдауды оқыту әдістемесі және орындау техникасы	4	4	4	12
1	Бір қолмен бір қолдан және бір қолдың білезігімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау ұғымы.	1	1	1	3
2	Бірінші оқу жылының бағдарламасына сәйкес бір қолмен бір қолдан және бір қолдың білезігімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің орындалу техникасы.	1	1	1	3
3	Екінші оқу жылының бағдарламасына сәйкес бір қолмен бір қолдан және бір қолдың білезігімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдерінің орындалу техникасы.	1	1	1	3

4	Бір қолмен бір қолдан және бір қолдың білезігімен белден ұстап орындалатын партерлік қолдау тәсілдері негізінде әзірленген оқу жаттығуларын құрастыру әдістемесі.	1	1	1	3
	4-Модуль. Кіші, орта және үлкен Allegro орындау кезінде екі қолмен белден, екі қолдан және бір қолдан ұстап орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы	4	4	4	12
1	Кіші, орта және үлкен allegro элементтерін орындау барысында белден екі қолмен, екі қолдан және бір қолдан ұстап жүзеге асырылатын әуедегі қолдау ұғымы	1	1	1	3
2	Кіші және орта allegro элементтерін орындау кезінде белден екі қолмен, екі қолдан және бір қолдан ұстап орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерінің орындалу техникасы.	1	1	1	3
3	Үлкен allegro орындау барысында белден екі қолмен, екі қолдан және бір қолдан тіреп жүзеге асырылатын әуедегі қолдау тәсілдерін орындау техникасы.	1	1	1	3
4	Кіші, орта және үлкен allegro элементтерін орындау кезінде белден екі қолмен, екі қолдан және бір қолдан ұстап орындалатын әуедегі қолдау тәсілдері негізінде әзірленген оқу	1	1	1	3

	жаттығуларын құрастыру әдістемесі.				
	5-Модуль. Серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы	4	4	4	12
1	Серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау ұғымы.	1	1	1	3
2	Серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерінің орындалу техникасы.	2	2	2	6
3	Серіктестің кеуде және иық деңгейіне дейін көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдері негізінде әзірленген оқу жаттығуларын құрастыру әдістемесі.	1	1	1	3
	6-Модуль. Серіктестің жоғары созылған екі және бір қолына көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдерін оқыту әдістемесі және орындау техникасы	4	4	4	12
1	Серіктестің жоғарыға созылған екі және бір қолына көтеру кезінде қолданылатын әуедегі қолдау	1	1	1	3
2	Серіктестің жоғары созылған екі және бір қолына көтеру кезінде орындалатын әуедегі	2	2	2	6

	қолдау тәсілдерінің орындау техникасы				
3	Серіктестің партнёрдың жоғары созылған екі және бір қолына көтеру кезінде орындалатын әуедегі қолдау тәсілдері негізінде оқу-жаттығу үлгілерін құрастыру әдістемесі	1	1	1	3
	Жалпы	24	24	24	72

8. ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ

Оқу нәтижелерін бағалау тыңдаушылардың теориялық білімдерін, практикалық дағдыларын және кәсіби құзыреттерін анықтауға бағытталған.

Бағалау келесі құрамдас бөліктер бойынша жүзеге асырылады:

1. Теориялық білімдерді бағалау – 30 %

Тыңдаушылардың теориялық материалды меңгеру деңгейі бақылау тапсырмалары, тесттер және талқылаулар арқылы бағаланады.

Бағалау көрсеткіштері:

- оқу материалын меңгеру деңгейі;
- кәсіби терминологияны дұрыс қолдану;
- теориялық білімдерді практикамен байланыстыра білу.

2. Практикалық тапсырмаларды бағалау – 40 %

Практикалық жұмыс барысында тыңдаушылардың партерлік және әуедегі қолдау тәсілдерін орындау дағдылары бағаланады.

Бағалау көрсеткіштері:

- орындау техникасының дұрыстығы;
- қауіпсіздік талаптарын сақтау;
- қозғалыстардың үйлесімділігі мен дәлдігі;
- кәсіби орындаушылық мәдениет.

3. Жеке рефлексия және өзіндік жұмыс – 20 %

Бағалау көрсеткіштері:

- кәсіби қызметті талдау қабілеті;
- алынған білімдерді практикада қолдану мүмкіндігін бағалау;
- өзіндік қорытындылар жасау қабілеті.

4. Қорытынды жоба – 10 %

Қорытынды жоба ретінде тыңдаушылар дуэтті-классикалық би бойынша оқу мысалдарын, сабақ жоспарларын немесе әдістемелік материалдарды ұсынады.

Бағалау көрсеткіштері:

- тақырыптың өзектілігі;
- практикалық маңыздылығы;

- мазмұнның сапасы;
 - жобаны ұсыну деңгейі.
- Бағалау нәтижелерінің шкаласы
- 90–100 % – өте жақсы
- 75–89 % – жақсы
- 50–74 % – қанағаттанарлық
- 49 % және төмен – қанағаттанарлықсыз

9. КУРСТАН КЕЙІНГІ СҮЙЕМЕЛДЕУ

Курстан кейінгі сүйемелдеу тыңдаушылардың кәсіби дамуын қолдауға және алған білімдерін практикада тиімді қолдануына бағытталған.

Курстан кейінгі сүйемелдеудің негізгі бағыттары:

1. Онлайн консультациялар

Курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар оқытушылардан қосымша кеңестер мен әдістемелік көмек ала алады.

2. Кәсіби чаттар мен қауымдастықтар

WhatsApp, Telegram және басқа цифрлық платформалар арқылы тәжірибе алмасу ұйымдастырылады.

3. Қосымша оқу ресурстары

Тыңдаушыларға оқу-әдістемелік материалдар мен бейнежазбаларға қолжетімділік беріледі.

4. Кәсіби қауымдастықтарды дамыту

Тыңдаушылар ғылыми-практикалық конференцияларға, шығармашылық жобаларға және кәсіби іс-шараларға қатыса алады.

5. Сертификатталған тренингтер

Қосымша шеберлік сабақтары, тренингтер және біліктілікті арттыру бағдарламалары ұсынылады.

6. Кері байланыс жүйесі

Курс мазмұнын жетілдіру мақсатында тыңдаушылардан тұрақты түрде кері байланыс жиналады.

Күтілетін нәтижелер:

- алынған білімдерді практикада тиімді пайдалану;
- кәсіби құзыреттерді одан әрі дамыту;
- инновациялық педагогикалық технологияларды қолдану;
- кәсіби байланыстарды нығайту.

10. НЕГІЗГІ ЖӘНЕ ҚОСЫМША ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиеттер

1. Сушков Д. В. Дуэтті-классикалық бидегі қолдаудың негізгі түрлері. – Алматы, 2018.
2. Сушков Д. В. Дуэтті-классикалық бидің композициясы. – Алматы, 2023.

3. Есаулов И. Г. Классикалық хореографиядағы педагогика және репетиторлық жұмыс. – Санкт-Петербург, 2015.

4. Ваганова А. Я. Классикалық бидің негіздері. – Санкт-Петербург, 2014.

5. Тарасова О. Г. Музыка және хореография. – Мәскеу, 2016.

6. Базарова Н. П., Мей В. П. Классикалық би әліппесі. – Санкт-Петербург, 2016.

7. Валукин М. Е. Би. Өнер және ғылым. – Мәскеу, 2024.

Қосымша әдебиеттер

1. Қазақстанның хореографиялық өнері: дәстүрлер мен заманауилық. – Астана, 2022.

2. Қазіргі заман контексіндегі хореографиялық өнер және кәсіби білім беру. – Мәскеу, 2023.

3. Мориц В. Э. Классикалық тренаж әдістемесі. – Санкт-Петербург, 2021.

4. Байсейітова Р. Х., Сушков Д. В. Хореографиялық мұра. П. И. Чайковскийдің «Аққу көлі» балеті. – Алматы, 2024.